

mimorádná

NABÍDKA

NAŠ
REKTOR
V
AMERICĚ

ŠANCE
PRO
NARKOMANY
4-5

38

J. RUMIL
STR. 3

Žádné lysiny již!

TÝDENÍK
PRO
CELOU RODINU

PŘETLAK

ČASOPIS STUDENTŮ UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUČI

Mýdlo s jelenem jest nejlepší.

1-7.3.1990!

7 Kčs

50 krys nebo 500 myši

Vaše pleť bude mladistvá a sněhobílá.

HOT STŘEPEY

KUITEK PRO MĚNĚ BYSTRÉ HLAVY

TEST TEST TEST PRO VÁS

BLUZY

pro dámy

KDO CHCE ZDRAVĚ DÍTĚ MÍTI 254

Osmý div světa

J. Stránský a Marková

Patentované lapače

Předplatte vojňům v poli Český Svět!

Prezidium nejvyššího organizačního výboru oslav Vítězného února v Olomouci děkuje všem občanům a studentům, kteří se podíleli na přípravě a zabezpečení bezchybného průběhu těchto oslav.

Večer s hudebním publicistou
JANEM REJZKEM
se uskuteční 7. 3. v 19.30
ve Studentcentru

Trudy, uhry, újeďy, vrásky, játerní skvrny, červenost nosu a kůže, drsnost a hrubou pleť, jizvy, vyrážky, opal sluneční, červené a žluté skvrny a

pihy odstraní
rychle a jistě
krém „Eros“

Akademický sbor UP Olomouc pod vedením J. Klimeše pořádá ve středu 7.3.90 v 19.00hod. ve Fučíkové sále svůj první veřejný koncert ke 400: výročí narození prvního československého prezidenta T.G. Masarika. Program zachycuje proměny sboru sborového zpěvu od renesance po modernu. Zveme akademickou obec i veřejnost.

Klub přátel psychoelektroniky

Znalci, kteří mají zájem o spolupráci v této oblasti, půjčování či výměnu knih, ať se obrátí na adresu
JAROSLAV VANĚK
NA LETNĚ 43
772 00 OLOMOUC

Kdo ze studentů (nejlépe oboru Č-A) se může věnovat našim švédským přátelům výukou češtiny - přihlaste se na zahraniční sekci na Studentském centru. Stejně tak studenti, kteří dobře znají některý ze světových jazyků a chtěli by dávat soukromě hodiny studentům naší university, přihlaste se k evidenci. Odměna dle dohody.

Prosíme všechny, kteří se chtějí vyjádřit k jednání soudruha J. Machalíka během stávk, před ní i po jejím skončení, aby nám přispěli do připravovaného pořadu o něm.

Protože chystáme vydávání nepravidelné literární přílohy Přetlaku, obracíme se na všechny literárně činné autory-studenty, kteří by rádi touto cestou publikovali, aby nám osobně či poštou dodali svá dílka.

Pavel Crha - předseda Stavovské unie UP Olomouc žádá členy bývalého stávkového výboru UP, aby se dostavili 5.2.1990 v 16.00 hod. v Studentcentru do místnosti č. 207 /1.patro/.

V úterý 6. 3. v 16.00 hod. se bude konat ve sportovní hale setkání všech studentů UP. Předseda Stavovské unie studentů Československa při UP Pavel Crha seznámí všechny studenty s činností Unie během zkouškového období a s činností jednotlivých sekcí, pracujících na Studentském centru. Dále promluví Vít Pohanka o své návštěvě Velké Británie, kde získal kontakty s britskými universitami. Zajímavé také budou informace o nových podmínkách chmelových brigád pro tento rok.

za Unii Petr Tomešek

Dne 28.2.1990 bylo na plenárním zasedání poslanců ONV předáno čestné uznání studentům za výrazný podíl při organizaci pomoci lidu Rumunska. Zástupci SUS předal toto ocenění předseda ONV pan Bezděk.

Pavel Horák

PROGRAM "U KLUBU"

12.3.-19.00 - VIDEO
Koncerty pro stávkující studenty UP
Záznam z koncertů, které se konaly na hale UP v prosinci 1989. Učinkují: K. Kryl, K. Plíhal, J. Hutka, J. Nohavica a další.

14.3.-19.00 DISKOTEKA

15.3.-19.00 divadlo Šprušle (Brno).
Hra KREČOVÁ ŽILA

19.3.-19.00 - Celostátní finále Porty 1987-88. Absolutní premiéra pořadu

20.3.-19.00 - VIDEO
Trezorový film "Tři přání".
Režie: J.Kádar, E. Klos

SOUDRUZI
Nemáte nápad?

Mistři po filmu?

ku (mám-li se...
vat dramaturgie.
Zkoušený režisér...
sah (v současné době...
ostravského studia) a autor...
v však do...
obavy roz...
sacín, dra...
zápletkou...
dokáže di...
dže. A že...
do konce...
zn.
Mýšlen...
přijmou ostravskou dr...
kou novinku jako jedna...
které studiu i jednotliv...
cím mohou sloužit ky

FRANCOUZŠTINY, ANGLIČTINY, NĚMČINA, ITALIČTINY, ŠPANIĚLŠTINA, PORTUGALŠTINA, RUŠTINA, POLŠTINA, SLOVENŠTINA, ČESKÝ JAZYK, ANGLIČTINA, NĚMČINA, ITALIČTINA, ŠPANIĚLŠTINA, PORTUGALŠTINA, RUŠTINA, POLŠTINA, SLOVENŠTINA, ČESKÝ JAZYK

KAŽDÝ ČTVRTEK MEZI 17 - 19 HODINOU SE MŮŽETE PŘIHLÁSIT NA ZAHRAJNÍ SEKCI STUDENTCENTRA, KRÍŽKOVSKÉHO 14, OLOMOUC.

J. RUML:»

SAMIZDAT BYL PRO MĚ VYSOKOU ŠKOLOU NOVINÁŘSKOU

Přetlak: Poté, co jste měl možnost si prohlédnout Přetlak, neobáváte se, že získáváte konkurenta nad jiné zdatného?

J. Ruml: Abych Vám řekl pravdu, tak my jsme dokonce z Přetlaku vznikli (stojíme jako opáření - takové doznání jsme rozhodně nečekali), protože ve společnosti byl před 3 lety takový přetlak, že jsme se rozhodli vydávat Lidové noviny (ledová sprška nás opět vrátila do reality). Já, když jsem byl ještě mladší a líbila se mi nějaká holka, tak jsem říkal, že to je moje krevní skupina. Myslím si, že Přetlak je přesně krevní skupinou Lidových novin. Mám radost z toho, že už venku nečekají na povel z Prahy a že dovedou dělat noviny sami. Vždycky, když ve společnosti vznikne přetlak, začne se něco nového rodit. Jde o to, aby to, co se rodí, mělo trvalý charakter, aby to nebylo jen módní. Abychom si nemyslili, že to skončilo manifestacemi a tím nadšením. Ty nejhorší doby teprve přijdou. Teprve pak se ukáže, jestli to lidé myslí doopravdy. Je třeba odvést nějakou práci, a to nemyslím jen práci v dílnách a na polích, také tu práci novinářskou je třeba dělat pořádně a poctivě. Celá léta tu nebyly noviny, jaké bychom chtěli a nebyli tu novináři, my se to musíme znovu začít učit. To znamená jen psát senzace, psát otevřeně a svobodně, ale psát kultivovaně, používat dobrého jazyka, ukázat lidem, že dovedeme dělat takové noviny, jaké dělal např. Čapek, Bass, ... atd.

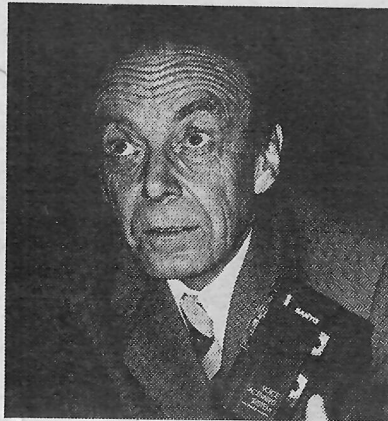
Př: Nemyslíte si, že by naše noviny a časopisy přesto potřebovaly trochu více toho espritu?

R: Nesmíme zaměňovat esprit a bulvárnost. Já mám pocit, že si dnes novináři tím, že 20 let psali tak, jak psali, nějakým způsobem vykupuji tu svou podbízivost, podrázenost. V tom jsou, myslím, Lidové noviny trochu jiné, než ostatní; my tím, že jsme vycházeli v samizdatu, si nemusíme nikoho získávat, my nemusíme nikoho přesvědčovat, že jsme takoví, jací jsme. Oni chtějí nějakou tou senzací najednou získat obdiv čtenářstva. Byl bych rád, aby si ty nové noviny, zejména studentské, uvědomily, že to, co píšou, nedělají proto, aby ohromovaly čtenáře, ale aby z toho bylo cítit, že to prýští z nich. Mohu si samozřejmě získat publikum tím, že mu každý den

naservíruji nějakou senzaci, ale ta senzace přebublá a ztratí se. Je třeba v lidech uchovávat to, co v nich zůstane natrvalo, aby se k těm novinám vraceli a přemýšleli o nich. Aby je to inspirovalo k tomu, aby si určitým způsobem utvářeli svůj život. Víím, že je to náročné, ale když nebudeme nároční, budeme sklouzávat dolů.

Př: V poslední době se objevila záplava nových periodik. Jakým způsobem mohou nově vznikající noviny a časopisy získat svého čtenáře a svou tvář, když např. Lidové noviny nasadily nesporně vysokou latku? Jak se dá zajistit to, aby se čtenář mohl vůbec orientovat v tom množství tiskovin?

R: To je v podstatě v celé společnosti. Jakmile se ve společnosti něco uvolní, nastane její atomizace. Dnes už máme asi 46 politických

stran, máme strašnou spoustu novin a teprve časem se ukáže, co je trvalé. Co je trvalé na myšlenkách nových stran a co je trvalé na vznikajících časopisech. To se nepozná dnes.

Př: Vznikají především nové noviny. Objevují se v Praze i nové časopisy?

R: Vracejí se některé časopisy, jako např. Svobodný zítřek, bude se vracet Peroutkova Přítomnost, ta řada ještě není zdaleka uzavřená a jak říkám, ukáže se teprve časem, které svou kvalitou přetrvají.

Př: Často se setkáváme s názory, že Lidové noviny jsou příliš intelektuálské...

R: Já s tím setkávám. Já si ovšem myslím, že chci-li se lidu přiblížit, nemám se k němu sklánět, ale snažit se pozvednout jej na svou úroveň.

Př: Znají LN pojem autocenzura?

R: My jsme se autocenzury zbavili už v dobách samizdatu, ten byl s autocenzurou prakticky neslučitelný. Takže my v tom máme obrovský náskok před ostatními, já vždycky říkám, že samizdat byl pro mě vysokou školou novinářskou.

Př: Můžete nám prozradit, jaké noviny a časopisy čte šéfredaktor LN ve svém volném čase?

R: Mou povinností je číst noviny svých kolegů, tzn. denní a týdenní tisk, už jen proto, abych věděl, co jsme třeba zapomněli nebo udělali špatně, aby mě to inspirovalo.

Př: Jistě jsou i jiné listy, řekneme konkurenční, které mají Vaše sympatie...

R: Jistě, některé časopisy jsou horší, některé lepší, v poslední době se hodně zlepšila Tvorba, naproti tomu velice poklesl Kmen, mrzí mě, že nemám dost času na to, abych sledoval noviny krajské.

Př: Jakou budoucnost předpokládáte novinám, které se značně zdiskreditovaly v uplynulém období a na svých pozicích zůstávají - např. Rudému právu?

R: Lidé je stejně kupují. Jednak proto, že je měli předplacené už z lonského roku, jednak je kupují ze zvědavosti - jak ti komunisté reagují na to, co se děje. Takže o ně zájem bude, ale myslím si, že si lidé najdou své noviny, už proto, že je zdražili o 100 %, a budou mít 1-2 své deníky.

Př: Rekl jste, že nemáte čas odebírat krajský tisk. Studentský už tedy, patrně, vůbec ne...

R: Bohužel ne, jsem proto rád, že jste mi ukázali Přetlak a že se do něj mohu podívat. Já jsem byl v Olomouci krátce poté, co jsem se vrátil z Ruzyně a bylo to pro mě obrovské osvěžení, protože jsem najednou zjistil, že to potřebuji, že to potřebuji jako takový dobrý doping. Že je to pro člověka výborný doping, když zjistíš, že ti lidé venku s ním ohromně dobře korespondují. To je pro člověka obrovské povzbuzení.

Př: My Vás můžeme ujistit, že i Vy jste nám v té době velmi pomohl...

R: Myslíte?

Př: Jsme o tom přesvědčeni.

Ptali se: Tomáš Piňos
Tomáš Novák

TR1

HANUŠ PRO

NARKOMANY

Motto: "Nejdůležitější je pochopit, že máme před sebou člověka, který se narkomanem stal a ne narkomana, který je kromě toho ještě člověk..."

Narkomanie a drogová závislost. Oblast, kterou v minulosti zcela nedávne označovala masmédiá jako produkt kapitalismu, kde mládež hrozbou nezaměstnanosti ztrácí životní ideály. Systém "sociálních jistot" reálného socialismu nějaké ztráty smyslu života u mladých nepřipouštěl.

Narkomanie u nás nebyla. Nebyla tak dlouho, než film Pavučina, kniha R. Johna Memento a různá svědectví lékařů šokovaly veřejnost.

Dobrá, společnost, ač nerada, uznala existenci tohoto jevu u nás. Ovšem s myšlenkou účinné léčby se nevrátila dodnes. Model společné alkoholicko-toxikomanské léčebny, praktikovaný u nás, se ve světě neosvědčil. O vznik samostatných léčebných ústavů pro toxikomany se snažila řada odborníků i nadšenců. Naráželi na nepochopení a odmítnutí. Jedním z těch, kdo se nenechali odradit je i Richard Procházka. Říša je student čtvrtého ročníku pedag. fakulty UP Olomouce, obor speciální pedagogika.

"První idea nějakého léčebného zařízení pro narkomany se v Olomouci objevila asi před 3 lety. S PhDr. Šiškou, který tehdy působil na psychologii, jsme chtěli uspořádat letní pracovní tábor pro narkomany.

Mělo to být na hájence blízko Nového Města. Chyběla nám ale "hlavička" organizace, pod níž bychom záměr mohli uskutečnit. Dáša Pittnerová, předsedkyně FV SSM PdF, nám tehdy řekla, že SSM se za to nemůže zaručit, protože "... co kdyby vám odtud utekli?" (cit) Nebyli schopni pochopit, že když ti lidé dobrovolně přijdou, mají právo dobrovolně odejít.

Když jsme za ní byli potřetí, prohlásila, že má mnohem důležitější záležitosti, jako vyřizování výročních členských schůzí,

a že na tohle nemá čas. Tím to kračho...", uzavírá lakonicky Říša vyprávění o prvních pokusech realizace této myšlenky.

V podstatě k léčení narkomanů existují tři základní přístupy. Přístup čistě profesionální, kde léčbu provádějí psychiatři, psychologové atd.

Jiný přístup je čistě laický. Léčbu provádějí jen vyléčení narkomani. Např. v Praze je taková iniciativa (Anonymní narkomani), kteří léčí čistě tímto způsobem. Tvrdí, že jen vyléčený narkoman dokáže plně pochopit problémy člověka, který

droze odvyká. Laický přístup naprosto odmítá odborníky. Třetí přístup je profesionální, který vznikne sloučením obou směrů. Laická i poloprofesionální léčba je pochopitelně na základě dobrovolnosti.

Ve vyspělých státech, kde mají s léčbou už dlouhodobé zkušenosti (USA, Švédsko, Francie, Polsko) existují vedle sebe léčebny se všemi třemi přístupy. Tím si vlastně může narkoman vybrat. Někteří pacienti, jakmile uvidí bílý plášť, nejsou schopni spolupracovat, zatímco jiní jsou naopak napůl vyléčení. Problém Československa tkví v tom, že zde existují jen zařízení s profesionálním přístupem, navíc spojená s léčbou alkoholiků.

Říša se po listopadových událostech v roce 1989 rozhodl jít do věci znovu. Chce vytvořit ústav s poloprofesionálním přístupem k léčbě. Představu má dost jasnou, vychází především ze švédského a polského modelu.

Fungovat by to mělo asi takhle: narkoman, který se rozhodne léčit se ze své závislosti na droze, navštíví konzultační středisko, to by mělo být v Olomouci. Pracovník konzultačního střediska, buď zkušený psycholog, pedagog nebo bývalý léčený narkoman, musí být natolik znalý problematiky, že hned pacientovi doporučí ambulanci léčbu v konzultačním středisku nebo léčení v ústavu nebo detoxikaci ve zdravotnickém zařízení.

V případě detoxikace půjde pacient na 2-3 týdny na psychiatrii, kde se zbaví nejhorších abstinčních příznaků. Poté, bude-li pacient chtít, může se jít léčit do ústavu. Léčba v ústavu by měla trvat déle než

rok, přesně to nelze říci předem, případ od případu to bude jiné. Pro srovnání - v Polsku trvá léčba 2 roky, ve Švédsku 18 měsíců, v USA 16-18 měsíců.

Vlastní objekt ústavu bude buď na samotě nebo v malé vesnici. Léčba bude založena především na pracovní terapii. Na délku doby práce pacientů jsou různé názory (Polsko 16 hod., Švédsko jen dopoledne). Podle Říši by prac. doba měla být u nás asi šestihodinová. Pacienti by pracovali v lese, na základě kolektivní smlouvy s lesním závodem,

na čištění lesa, sázení stromků apod. Po návratu z lesa by pacienti pracovali na zahradě ústavu a na úpravách objektu. Ve zbývajícím čase by probíhaly další terapie, jako psychoterapie, arteterapie a další.

Pacienti během pobytu v ústavu procházejí určitými kastami, kde každá je od jiných odlišena určitými právy. O přechodu jedince z kasty do kasty rozhoduje celá komunita, podle stupně nezávislosti daného pacienta na droze.

Pacient po příchodu je NOVIC. V Polsku jim říkají ZERA (nuly). Není to forma diskriminace, jde o motivaci. Velkou úlohu hraje psychologický moment, kdy si pacient uvědomí, že je nula ne proto, že je nový, ale proto, že je vůči ostatním ještě pořád závislý na droze. Jde o poznání, že je to droga, co mě tou nulou dělá...

Pokud je pacient rozhodnut v ústavu zůstat a léčit se, pak je toto pro něj silný impuls k tomu, aby se od drogy odpoutal. Vyburcuje ho to k chtění nulou nebyť.

Novic nemá žádná práva, má jen povinnosti. Neopouští objekt ústavu, nechodí ani na práci do lesa. Pracuje jen na zahradě, stará se o chod objektu, stravu atd. Navíc nosí ústavní stejno- kroj.

Vyšší stupeň je DOMÁCÍ. Může chodit v civilu, může chodit na vycházky mimo objekt, dokonce může jet na víkend do města. Ve Švédsku ústav disponuje několika byty v blízkém městě, kam domácí může jet strávit víkend, příp. tam přijmout návštěvu z rodiny či přátel. V Polsku je to obdobné, jenže bez těch bytů.

Největší svobodu v ústavu mají pacienti v nejvyšší kasti. V Polsku jim říkají MONAROVCI (Monar je název ústavů pro léčbu narkomanů v Polsku). Tito mohou na týden opustit ústav, buď do města nebo k rodičům. Na vycházky mohou volně, do města.

Říšov záměr je ten, aby ústav byl pokud možno ekonomicky soběstačný, tedy aby si na sebe "vydělal". Je zřejmé, že na vlastní provoz ústavu by peníze z práce v lese mohly stačit, ale těžko by bylo možné z nich platit mzdy zaměstnancům. "Když jsem celou věc rozjel", vyskytla se celá řada problémů", říká Říša svou neuvěřitelnou story

BOMBA
ČISLA

(TYŘÍ)

ŠANCE PRO NARKOMANY

na úřadech. "Musel jsem sehnat objekt, vyřešit právní a hygienické problémy, získat finance. S objektem mi po mnoha zklamáních jinde velice pomohl olomoucký arcibiskup František Vánek. Poslal mě za generálním vikářem, panem Pepříkem a ten mi hned nabídl objekt v Morávce. Jde o starou faru, kterou bychom měli bezplatně pronajmout. Asi za 14 dnů bych měl znát další možné objekty."

Pro svoji myšlenku jsem získal některé pedagogy z katedry speciální pedagogiky PdF a poslál jsem i děkana PdF, pana Hodaňe. Bylo dohodnuto, že ústav bude fakultní, přesněji při vznikajícím Institutu speciální pedagogiky". Pedagogická fakulta přispěje na úpravu objektu 200 000 Kčs. Zaměstnanci ústavu a konzultačního střediska budou placeni pedagogickou fakultou. Další personál se bude rekrutovat z řad vyléčených narkomanů a samozřejmě studentů speciální pedagogiky. Pro ty bude práce v ústavu aplikací poznatků z přednášek a seminářů.

"Chtěl bych založit nadaci, která bude financovat i ostatní ústavy, které teprve vzniknou a nebudou mít podporu nějaké University. Tato nadace by disponovala státními dotacemi, které by jí poskytlo ministerstvo práce a sociálních věcí a ministerstvo zdravotnictví. Jednal jsem na MPSV s dr. Niederlem a na MZ s prvním náměstkem ministra p. Valdaufem, oba byli této myšlenky velice nakloněni. V březnu svolal MPSV kulatý stůl zainteresovaných resortů a odborníků, kde se o celé věci rozhodne. Smůla je zatím v tom, že platný čs. právní řád vznik nadace neumožňuje"; uzavírá Říša finanční problémy ústavu.

Není to jen nadace, jejímuž vzniku brání zastaralé předpisy a zákony. Není u nás např. zakotven statut dobrovolně se léčícího narkomana. Navíc, pokud se chce takový člověk u nás léčit, dostane nemocenskou jen po dobu 1 roku. Léčba v ústavu, jak víme, bude trvat déle. Pak by tedy pacient musel dostat přechodný invalidní důchod, ovšem ten je poskytován jen lidem, kteří nemohou pracovat. A v ústavu se pracovat bude.

Dalším kamenem úrazu jsou hygienické předpisy. V ústavu se počítá s tím, že pacienti budou pracovat na úpravách objektu, v němž budou žít, ale nic takového hygienici nepovolí. Přesto všechno je Říša optimista. Tvrdí, že olomoucký ústav začne pracovat do roka.

Na můj dotaz, proč se vlastně zajímá o narkomany, reaguje dlouhou odmlkou.

"Víš, kvůli tomuhle jsem šel na speciální pedagogiku."

Milan Hanuš

V HAVEL - POLITIK NEBO ČLOVĚK?

Mnohokrát jsme v poslední době měli možnost spatřit našeho nejvyššího představitele na televizní obrazovce. A mnohokrát jsme měli také možnost zamyslet se nad řadou otázek. Sám již delší dobu přemýšlím o tom, kdo je to vlastně Václav Havel, ze všech stran slyším různé názory, ať kladné či záporné. Což je samozřejmě v pořádku. Jenže - pokud rozebírám názory záporné, docházím ke smutnému závěru, že tyto třišti osobnost Václava Havla na neoddělitelné póly. Svou úvahu jsem nazval "Václav Havel - politik nebo člověk?", což v podstatě vyjadřuje zmíněné tříštění. Nechci se rozepisovat o lidech, kteří hodnotí pana prezidenta podle vzhladu, schopnosti řečnit a způsobu vystupování. Tyto "hodnotitele" považují buď za hloupé a omezené, nebo za příliš zaujaté proti osobě Václava Havla. Budiž jim přáno nostalgicky vzpomínat na vskutku "brilantní" vystupování panů Husáka, Jakaše, Štěpána a jim podobných. Daleko více mne znepokojují lidé, kteří panu Havlovi vyčítají jeho lidský přístup k politice a problémům s ní spojeným. Kterí mu vyčítají ukvapenost, když zcela zdrcen tím, co viděl, tvrdě kritizuje především komunistickou stranu za totální devastaci Severních Čech. Kterí mu vyčítají podbízivost, když jako první Evropan šokuje Američany v jejich Kongresu svou otevřeností a zcela jednoznačným přístupem ke skutečnosti. Kterí mu vyčítají naivitu, když na nejrůznějších shromážděních vyjadřuje svou nezloinnou víru ve správnost a perspektivnost nastoleného vývoje. Navrhuji všem lidem, kteří zastávají podobné názory, aby si především uvědomili, že Václav Havel není politikem z povolání, že je to především dramatik s velice komplexním a objektivním pohledem na svět. Aby se konečně odpoutali od představy prezidenta jako reprezentativní figurky, se kterou se hýbáno podle jinými osobami napsaného scénáře. Aby se pokusili o určitý nadhled a viděli Václava Havla jako člověka s obrovskými humanistickými ideály, který se při své práci řídí jak rozumem, tak srdcem a navíc je schopen s neuvěřitelnou srozumitelností formulovat své myšlenky, vidět problémy komplexně a nezapoujatě a rychle a přesně jednat. Nechci tu hodnotit to, co Václav Havel pro svou republiku udělal a udělat hodlá. To ponechám jiným a především času. Chtěl bych tímto jen zdůraznit, že Václav Havel je pro mne velice lidským politikem, a že nevidím jinou osobu, která by jej mohla v této chvíli ve funkci prezidenta republiky nahradit.

Tomáš Piňos

→ BRAVO VASILE ←

Kdo si nepřičetl 23.2.1990 RUDÉ PRAVO, prohloupil. Nebyla to ta typická snůška lži, manipulací a přehlídka konfekčních převleků. Jako dýmání mezi kamením se tam skvěl projev s. Mohority. A ten se mi skutečně líbil. Otevřený a kritický. Nebyl to jen povinný odsudek politiky ÚV v posledních letech. Byl pochopitelně i stranický, ovšem v velmi rozumné a slušné. Každý komunista by měl myslet tak, jak píše 1. tajemník.

Nicméně jednou přeci jen "střelil kozla", a to tehdy, když upozorňuje soudruhy, že ve volbách bude proti nim zneužito vše, počínaje únorem, přes 50. léta, prověrky, potlačování projevů nespokojenosti až po nedotknutelnost funkcionářů a všeobecný úpadek státu, jakožto výsledek mocenského monopolu. Nedomnívám se, že by se mělo připomínání těchto fakt označovat za zneužití. Nechci stavět komunisty a nacisty vedle sebe jako rovné s rovnými, dovoďte mi to jen jako markantní příměr. Kdyby v září 1945 vystoupili členové NSDAP s tím, že půjdou do voleb a řekli by: "Nemůžeme za to, co se tu stalo, to všechno Hitler a jeho kumpáni. My jsme noví a obrození. Nezneužívejte proti nám minulé činy strany!", co myslíte, jak by to lidé přijali?

Až na tento úlet to byl skutečně pěkný projev. Zdá se, že s. Mohorita je ten pravý člověk. S pobavením si teď připomínám listopadové heslo - NENÍ VASIL JAKO VASIL, KAŽDÝ SKLIDÍ TO, CO ZASIL.

Aleš Bártek

PĚT

VELKÁ BESEDA O JEHO DOJMECH Z NOVÉHO SVĚTA

PREZIDENTOVI MUZEJŮ

Posláním akademické části delegace, která doprovázela pana prezidenta na jeho cestě na Island, do Kanady a Spojených států v době od 17.-23. února, bylo navázat kontakty s univerzitami a kulturními nadacemi v příslušných zemích a zjistit možnosti spolupráce. V delegaci byli kromě českých a slovenských zástupců SUS rektori pražské, bratislavské a olomoucké univerzity a rektor Slovenské vysoké školy technické. Náš program byl nabit jednáními, která by měla přinést všem vysokým školám v naší zemi už blízké budoucnosti konkrétní výsledky.

Prahu, Bratislavu a doufejme i Olomouc by měli v následujících týdnech a měsících navštívit četní hosté z kanadských a amerických univerzit a vědeckých společností a kulturních nadací, aby se mohly upřesnit nabídky a požadavky zainteresovaných stran. Už pro příští školní rok se budou moci domlouvat výměny studentů a učitelů, možnosti stipendií a studijních stáží, doplnování našich knihoven potřebnou a hlavně nejnovější literaturou i odbornými periodiky: bude třeba specifikovat, jak se naše univerzita napojí na počítačové terminály a informační databanky. Máme od krajanů, kteří přednášejí na kanadských a amerických vysokých školách nabídky, že by přijeli k nám na příležitostné přednášky, na přednáškové cykly

a také, že by byli ochotni působit o prázdninách v letních kurzech, pokud bychom je byli schopni zorganizovat. Nejčastější nabídky se týkají společenských věd, práva, ekologie a výuky angličtiny jako cizího jazyka. Uvažuje se ale rovněž o zřízení trvalejších institucí a seminářů či koordináčnických center na území Československa a na půdě jednotlivých vysokých škol: taková střediska by se zabývala přímo výukou nebo by výukové programy organizovala.

V tomto smyslu jsme jednali s představiteli The Paul H. Nitze School of Advanced International Studies na Johns Hopkins University ve Washingtonu, Institute of International Education v New Yorku, New School for Social Research tamtéž a s členy Společnosti pro vědy a umění /Czechoslovak Society of Arts and Sciences/, kteří mne překvapili sdělením, že s nimi olomoučtí studenti navázali písemný styk už před několika týdny.

Kromě programů Fulbrightovy nadace, IREX a USIA, které se rozběhly už před několika lety, ale od nichž očekáváme, že se rozrostou, slibujeme si hodně od nově vzniklé Nadace Charty 77. Nadějně se vyvíjejí též jednání o spolupráci s jednotlivými univerzitami mimo už oficiálně zavedené kanály. Naše škola navázala užší kontakt s Brownovou univerzitou v Providenci ve státě

Rhode Island i s některými učiteli v Ottawě, Torontu a na Americké univerzitě ve Washingtonu. Doufáme, že budeme moci čerpat i z poskytnutých zkušeností a rad týkajících se organizace a vedení univerzity, fakult i kateder i koncipování studijních oborů i profilů absolventů.

Mluvíme-li o spolupráci, uvědomujeme si, že zatím spíše jen žádáme o pomoc, jelikož my sami toho ještě mnoho nabídnout nemůžeme /snad jen svou negativní zkušenost z posledních desetiletí jako fenomén výzkumu/, ale čím dříve se uroven naší práce pozvedne, tím dříve budeme moci vsoustpit do jednání s univerzitami ve světě jako partneři.

Doc.PhDr. Josef Jařab, CSc.
rektor UP

P.S. Podle vlastního vyjádření pana rektora se chystá VELKÁ BESEDA O JEHO DOJMECH Z NOVÉHO SVĚTA
14. března 1990 - hala UP

CHARLES BUKOWSKI

NĚKTEŘÍ LIDÉ

někteří lidé se nikdy nezvoznou.
to já si někdy lehnu za kanape
a ležím tam 3 nebo 4 dny.
najdou mě tam.

je to cherub, říkájí, a
lejí mi víno do krtků
trou mi prsa
skrápějí mě olejčky.
pak vstanu, s řevem
halasem a zlostí -
proklínám je a celý vesmír
když je rozhazují napravo nalevo po
trávníku.

hned je mi líp.
usedám k topince a vajíčkům
droukám si písničku
najednou zas roztouhlý jako
řížová
přežraná velryba.

někteří lidé se nikdy nezvoznou.
musí to být fakt hrozivý život
co vedou.

PŘETIŠTĚNO Z KNIHY

"Sítě na skleníku"

(VÝBOR ZE SOUČASNÉ AMERICKÉ POESIE), PRAHA - ODEON - 1989.

AUTOŘI: J. JAŘAB, J. KOŘÁN

JEŠT

25. ÚNOR

Sluníčko bylo v neděli 25. února mnohem štědrější než tehdy před 42 lety. Ted by Kléma nemusel mít na hlavě onu legendární beranici, kterou dostal darem od Clementise, jemuž později podepsal trest smrti.

Tak jako každý rok i letos se konaly oslavy Vítězného února. A oslavy, jak mají být: průvod městem, dechovka, mítink, řečníci, Internacionála. Jenže letos byly laděny do happeningu "Únor bílý - ÚV sílí".

Ivan Langer a Pepa Bednařík, tvůrci této studentské akce, prokázali už v době stávků, že patří k renomovaným happening-manům. Ani teď nezklamali.

Když ve 14.00 hodin vyrazil průvod od Spartakiádního stadionu, ovanula mě atmosféra filmu "Kdyby tisíc klarinetů". Dva bizarní stavbaři se znaky kladiva a srpů, sličné maže retky "šlapající" za zvuku dechovky jako hodinky, alegorické vozy polepené budovatelskými hesly doby zcela nedávné, směsice manifestujících "pionýrů", "milicionářů", "sovětských vojáků", "kubánských vojáků", "jézedáků" a na závěr nákladní vůz s korbou naloženou studenty vyřvávající budovatelská hesla, to vše se pomalu, za nadšených ovací diváků, přesunulo na Horní náměstí. Tady byl hlavní hřeb programu - mítink. Známý tribun listopadových událostí, herec Mikuláš Pánek, se své role - Gustava Husáka - zhostil na Oscara. Projev jako vystřižený z Rudého práva minulého roku bevil všech 15 000 účastníků. Poté vystoupil zástupce SSM ětr Pulčák /Jirka Křečan/, z daleké KLDK přijel Kim Ir-Sen /Pepa Bednařík/ a z Kuby Fidel Castro /Karel Pohl/. Všichni samozřejmě vyzdvihovali výhody socialismu jako zřízení rozvíjecího lidskou osobnost.

Oslava "Svátku pracujícího lidu" /pojatá, pravda, poněkud netradičně/ vrcholil. Hlavní protagonisté korunují své vystoupení na tribuně radnice krkolonným monstrem, při kterém přihlížejícím dozista tuhne krev v žilách - totiž skokem do plachty, kterou dole třímají fanatičtí milicionáři...

Smích, nadšení /aplous takřka "fernetický"/.

Podobně šokující závěr jistě neočekával ani majitel "satelitu", zhyčkaný pozlátkem laciného buržoasního show-businessu.

K tragédii našeho národa v únoru 1948
Nesmíme zapomenout!

KUPREDU LEVA...?

Kulturní vložka v podání pana Dostála je pak kapitola sama pro sebe! /Za zmínku stojí, že z celé plejády kulturních revuí, rodinných časopisů, společenských žurnálů a bulvárních magazínů získal výhradní právo k otištění této básně náš list - i přes vehementní zájem RUDÉHO PŘÁVA, které se ukázalo nejvážnějším konkurentem./

A pak to přišlo. Poté, co byly parodovány snad všechny tragikomické manýry politiky dosavadního komunistického režimu - od naduté arogance až po samolibě tíředy na vlastní jedinečnost, přichází k mikrofonu "člověk s názvem OF".

Nebíje se sice v prsa, ale jinak má jeho heroický projev všechny atributy správného táborového řečníka.

Po vyzdvižení nesporných zásluh OF se s omračující samozřejmostí dostává k sugestivním, leč přinejmenším odvažným tvrzením typu: "všichni studenti, všichni divadelníci budou volit OF"!!!!

/Teď někdy začínám chápat - že by další naturalistická etuda? Ale ne. Tady chybí jakákoliv nadsázka./

S rostoucím rozčarováním přihlížím tomu, kterak si OF zcela bezostyšně "rozbaluje" svou předvolební kampan. /Jak ostatně řečník sám - pan PhDr. Čermák - své počínání označil.

Ale moment! Ještě se ně-
co děje?! Ach tak ...
Ano, jistě. /Promiň, milé
OBČANSKÉ FORUM. Bez tebe samo-
zřejmě ani ránu! /A nikdy ji-
nak...! /

Posloucháme tedy zamyšle-
ní pana Hořínka, který, úsměvně
filozofujíc, předkládá návrhy
na přehodnocení našich státních
svátků. Bohužel, jeho moudré
slovo možná poněkud zaniklo
v panující atmosféře. Celý
program usiloval o znevážení
klisvě pseudooslav, donedávna
provádějícího podobné
"důvody k radosti". A tak
zřejmě nikdo nečekal seriosní-
- vážně míněný projev. Pan Ho-
řínek tak učinil /citlivě
a kultivovaně/ a měl úspěch.

M. HANUŠ · T. NOVÁK

Katedra ekologie přírodovědecké fakulty UP vypisuje pro všechny studenty a zájemce z UP fakultativní přednášku VYBRANÉ KAPITOLY Z EKOLOGIE Přednášky (1 hod.) a následující seminář (1 hod.) se budou konat vždy ve středu ve 14.00 hod. v aule přírodovědecké fakulty UP, tř. Svobody 26, a to v následujících termínech:

- 1/ Co je to ekologie (Prof. Dr. B. Novák, DrSc., Dr. V. Bednář, CSc., Doc. Dr. O. Štěrba, CSc.)
7. března 1990
- 2/ Tříživé problémy lidstva (Doc. Dr. O. Štěrba, CSc.)
14. března 1990
- 3/ Nejpožívanější ekologické pojmy - ekosystém, tok energie a koloběh látek, vývoj ekosystému (Dr. V. Bednář, CSc., Doc. Dr. O. Štěrba, CSc.)
21. března 1990
- 4/ Byložravci a rostliny (Dr. Klimeš, Dr. Novotný, ČSAV Třebon, Č. Budějovice)
28. března 1990
- 5/ Ekologie člověka (Doc. Dr. J. Riegerová, CSc.) a ekologie lidské psychiky (Dr. J. Tillich, CSc.)
4. dubna 1990
- 6/ Ochrana genofondu (Dr. V. Bednář, CSc., Doc. Dr. O. Štěrba, CSc. Dr. Trávníček)
11. dubna 1990
- 7/ Ekologie, ekonomie, právo (ministrský host)
18. dubna 1990
- 8/ Ve středu 25. dubna se nepřednáší - doporučujeme účast na AFO
- 9/ Zemědělství a ekologie (Dr. Hradský, Dr. V. Bednář, CSc.)
2. května 1990

V neděli 25. 2. 1990 se v Praze uskutečnilo zasedání Českomoravské komory parlamentu Stavovské unie studentů Československa /dále jen SUSČ/.

Z naší strany se tohoto setkání zúčastnili: zástupci fakult - Horák Pavel /LF/ - Čech Jiří /PřF/ - Štainer Martin /PdF/ - Crha Pavel /za Unii/ zástupce FF se již potřeťi zasedání parlamentu nezúčastnil. Doporučuji, aby si FF co nejdříve zvolila nového zástupce, neboť se tímto zbavuje možnosti hájit svou fakultu ve studentském parlamentu. Zasedání začalo v 11.00 hod. Nutno podotknout, že probíhalo za velmi rušné atmosféry.

Programem byly zprávy jednotlivých sekcí, informace o cestě Martina Mejstříka do USA a postup či strategický plán, jak postupovat při jednání v celorepublikovaném parlamentu ve čtvrtek 1.3.1990 v Erně, odkud přineseme podrobnou zprávu. Hlavní část programu byla věnována reorganizaci centra Unie v Praze, Revoluční 16. Z tohoto centra odstoupil Martin Mejstřík. Byla přesně stanovena činnost a pravomoc sekcí a jejich vedoucích a do čela byl zvolen Jan Vidím, podle mě, získává v Praze značné důvěry a autoritu, což je nezbytné pro klidnou práci našich pražských kolegů.

Taktéž byla otevřena otázka voleb. Volební komise nás seznámila s možnými způsoby účasti ve volbách:

- 1/ studenti se nezúčastní
- 2/ studenti se zúčastní, a to:
  - a/ jako politické sdružení /př. OF, VPN/
  - b/ budou podporovat jednu z politických stran
  - c/ budou podporovat OF

ad a/ vlastní kandidátka
ad b/ využít kandidátky té či oné politické strany nebo jí jen podpořit

ad c/ použít kandidátky OF či podpořit pouze kandidátky OF

V diskusi se těšil největší oblibě bod c/-podporovat OF a jeho kandidáty. Možnost vlastních kandidátů na kandidátce OF se jeví jako škodlivá, i když by bylo možno předpokládat, že studenty by své voliče našli v řadách vysokoškoláků, plnoletých středoškoláků a části veřejnosti. Škodlivá proto, že bychom tímto odebrali značnou část voličů Občanskému fóru a mohli tím ohrozit jeho procentuelní zastoupení v zákonodárných orgánech. Bylo konstatováno, že primární a jediné správné je podpořit OF v boji proti komunismu. Tato otázka nebyla ještě uzavřena a bude se jí věnovat pozornost ještě ve čtvrtek 1.3.1990. Na naší universitě se s touto problematikou budeme zabývat v úterý 6.1.1990 na hale UP v Olomouci, kde se uskuteční setkání studentů. Je možné vybidnout své fakultní zástupce v Unii, aby svolali sraz fakulty a tam vypracovat jednotné stanovisko, které by váš zástupce přednesl v parlamentu Unie. Požadavek svolání fakulty můžete ústně či písemně doručit na Unii UP, Křížkovského 14 - telefon: 208 466.

Co se týče vojenské komise, i v ní došlo k personálním změnám a nyní se jeví jako mnohem radikálnější, což je jen ku prospěchu věci. Nadále požaduje zrušení voj. kateder a co možná největší snížení délky vojenské služby jak pro vysokoškoláky, tak pro nevysokoškoláky. Další zprávy o činnosti parlamentu se dozvíte příští týden.

P.S. Stavovská unie studentů Československa na UP Olomouc.

PAVEL DOSTÁL

NAZORNÁ AGITACE

Chceš dýchat smog a čistý vzduch jen místy?
Nedožít penze? Tak vol komunisty!

Chybí ti Gottwaldi, ty monstra pomníky a busty?
Vrátí je zpět. Vol ale komunisty!

Schází ti řízlové a kádrovací listy?
Budeš je mít když zvolíš komunisty!

Nebudou léky! Za to však nádory a cysty,
když v červnu budeš volit komunisty.

Motoru svobody chce se ti zadřít píсты?
Tak teda brzdi! A vol komunisty.

Policajt s pendrekem svůj džob bude mít jistý
když se dáš ukecat a zvolíš komunisty.

A spousty mrtvých. Ať žrát mají co hlísti!
To taky chceš? Vol tedy komunisty.

Já ale svědomí chci, lidi, už mít čistý.
Tak volím každého. Jenom ne komunisty!